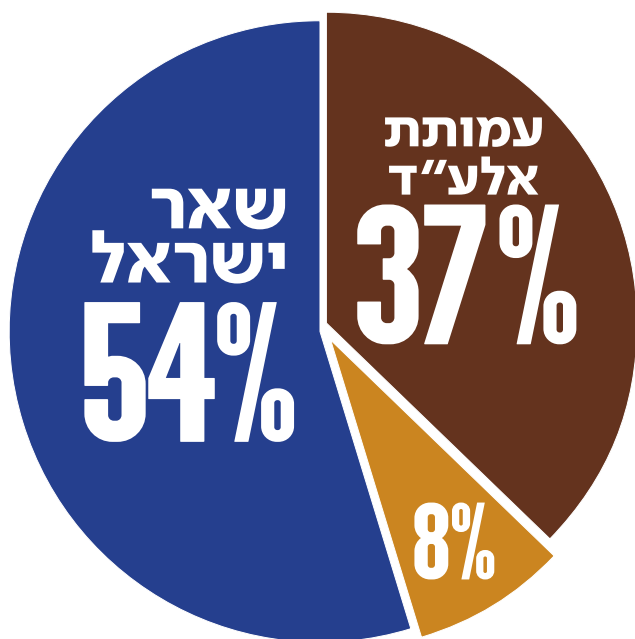

עור תיירות להתנחלויות

צוות מעקב התנחלויות,
שלום עכשיו, מאי 2023

**פרוייקטים
לפיתוח תיירות
שאושרו ע"י צת"פ
תחת השר לווין**

התנחלויות

בשנים של השר יריב לוין כשר התיירות:

- **קרוב למחצית** מתקציבי הפיתוח בתיירות של ישראל הוקצו לפרוייקטים בהתנחלויות ובמזרח ירושלים.
- **למעלה מ-37%** מתקציבי הפיתוח, **קרוב ל-350 מיליון ₪** הוקצו לפרוייקטים שקשורים לעמותת הימין אלע"ד שפועלת בשכונות פלסטיניות במזרח ירושלים.
- **84.3%** מההשקעות בירושלים – לעמותת המתנחלים אלע"ד
- **בהתנחלויות** (לא כולל מזרח ירושלים) **אושרו כ-70% מהכספים** שהוגשו לאישור משרד התיירות, בעוד שבשאר הארץ אושרו רק 20% בלבד.

בכל שנה משקיעה ישראל מאות מיליוני שקלים בקידום פרויקטים תיירותיים בישראל ובהתנחלויות. חלק מהשקעות אלה נעשות ע"י משרד התיירות באמצעות צוות תקציב פיתוח (צת"פ) שמאשר בקשות של רשויות מקומיות וגופים שונים למימון פרויקטים תיירותיים. התנועה לחופש המידע הצליחה לקבל ממשרד התיירות את רשימת הבקשות שהוגשו והפרוייקטים שאושרו ע"י צת"פ בשנות כהונתו של השר יריב לוין כשר התיירות (2016 עד 2019).

בשנות כהונת השר יריב לוין, מתוך השקעה של 929 מיליון שקלים, כ-424 מיליון (46%), נועדו לפרוייקטים מעבר לקו הירוק בגדה המערבית ובמזרח ירושלים. הפרוייקטים התיירותיים בשטחים ובמזרח ירושלים נועדו לשרת בראש ובראשונה את האחיזה הישראלית בריכוזי אוכלוסיה פלסטינית, והם מהווים התנחלות תיירותית, ובוודאי לא נועדו לשרת את התושבים הפלסטינים עצמם.

הקדמה

בכל שנה משקיעה ישראל מאות מיליוני שקלים בקידום פרויקטים תיירותיים בישראל ובהתנחלויות. חלק מהשקעות אלה נעשות ע"י משרד התיירות באמצעות **צוות תקציב פיתוח** (צת"פ) שמאשר בקשות של רשויות מקומיות וגופים שונים למימון פרויקטים תיירותיים. [התנועה לחופש המידע](#) הצליחה לקבל ממשרד התיירות את רשימת הבקשות שהוגשו והפרוייקטים שאושרו ע"י צת"פ בשנות כהונתו של השר יריב לוין כשר התיירות (2016 עד 2019).

בשנות כהונת השר יריב לוין, מתוך השקעה של 929 מיליון שקל, כ-424 מיליון (46%), נועדו לפרוייקטים מעבר לקו הירוק בגדה המערבית ובמזרח ירושלים. הפרוייקטים התיירותיים בשטחים ובמזרח ירושלים נועדו לשרת בראש ובראשונה את האחיזה הישראלית בריכוזי אוכלוסיה פלסטינית, והם מהווים התנחלות תיירותית, ובוודאי לא נועדו לשרת את התושבים הפלסטינים עצמם.

בשנים של השר יריב לוין כשר התיירות:

- **קרוב למחצית** מתקציבי הפיתוח בתיירות של ישראל הוקצו לפרוייקטים בהתנחלויות ובמזרח ירושלים.
- **למעלה מ-37%** מתקציבי הפיתוח, **קרוב ל-350 מיליון ש"ח**, הוקצו לפרוייקטים שקשורים לעמותת הימין אלע"ד שפועלת בשכונות פלסטיניות במזרח ירושלים.
- **84.3%** מההשקעות בירושלים – לעמותת המתנחלים אלע"ד
- **בהתנחלויות** (לא כולל מזרח ירושלים) **אושרו כ-70% מהכספים** שהוגשו לאישור משרד התיירות, בעוד שבשאר הארץ אושרו רק 20% בלבד.

פרוייקטים לפיתוח תיירות שאושרו ע"י צת"פ תחת השר לוי:

שנה	בשירות עמותת אלע"ד		התנחלויות בגדה המערבית		שאר ישראל		סה"כ	
	ש"ח	אחוז	ש"ח	אחוז	₪	אחוז	ש"ח	אחוז
2016	36,000,000	19%	18,542,952	10%	132,748,920	71%	187,291,872	100%
2017	25,000,000	12%	14,790,000	7%	171,904,666	81%	211,694,666	100%
2018	145,200,000	55%	27,741,080	10%	92,275,960	35%	265,217,040	100%
2019	140,850,000	53%	16,307,400	6%	108,043,862	41%	265,201,262	100%
סה"כ	347,050,000	37%	77,381,432	8%	504,973,408	54%	929,404,840	100%

ו. ירושלים: 84.3% מההשקעות – לעמותת המתנחלים אלע"ד

א. השקעות בפרוייקטים הקשורים לעמותת אלע"ד:

בשנות כהונת לוי כשר התיירות, אישר המשרד פרוייקטים תיירותיים בסך 411,650,000 ₪ בירושלים, שהם 44.3% מסך כל הפרוייקטים שאושרו בישראל. ירושלים, בירת ישראל והעיר הכי גדולה בישראל, היא אחת ממוקדי התיירות החשובים ביותר בארץ, וסביר שהממשלה תרצה להשקיע בפיתוח התיירות בה. אלא שעיון ברשימת הפרוייקטים שאושרו בירושלים מלמד ש-84.3% מההשקעות (347,050,000 ₪) הן בפרוייקטים שקשורים ומשרתים את פעילותה של עמותת הימין אלע"ד, בשכונות פלסטיניות במזרח ירושלים, שנועדו לייצר [התנחלות תיירותית](#) באזורים שנויים במחלוקת.

שם פרויקט	סכום שאושר בש"ח
בית שץ (מרכז מבקרים חדש של אלע"ד בג'בל מוכבר)	19,000,000
פיתוח גיא בן הינום ו בניית גשר להולכי רגל (פרוייקט בהובלת אלע"ד)	00,00011,5
מרכז דוידסון (אזור הכותל הדרומי) – עמותת אלע"ד מנהלת מנהרה תת קרקעית אל מרכז דוידסון ומנהלת חפירה ארכיאולוגית באזור.	,050,0009
רכבל ממערב ירושלים אל מרכז המבקרים של עמותת אלע"ד בסילוואן	210,500,000
מסלול בית שני – דרך עולי הדרך והקדרון באתרים שבהם פועלת עמותת אלע"ד	23,000,000
מרכז קדם – מרכז מבקרים של עמותת אלע"ד בכניסה לסילוואן	54,000,000
שדרוג שער האשפות והתמשקות לרכבל – חיבור האתר של אלע"ד עם העיר העתיקה	0,000,0002
סה"כ	347,050,000

ב. פרוייקטים בסביבת העיר העתיקה:

12% (49,600,000 ₪) מהפרוייקטים התיירותיים שאושרו בירושלים, נועדו לפרוייקטים

בסביבת העיר העתיקה (ואינם קשורים ישירות לעמותת אלע"ד):

שם פרויקט	סכום שאושר (₪)
ביתן כניסה חדש - מוזיאון מגדל דוד	7,000,000
הרובע ההרודיאני (ברובע היהודי)	4,000,000
חניוני אוטובוסים- תכנון +ביצוע (בסביבת העיר העתיקה, בשכונות פלסטיניות)	10,000,000
כיכר המוריסטן (ברובע הנוצרי)	5,000,000
מוזיאון מגדל דוד - מרכז מבקרים "ארמון הורדוס", הקישלה	5,000,000
פרוייקט הגן היווני (הר ציון)	5,000,000
פרוייקטים תיירותיים ברובע היהודי - כיכר החורבה	5,000,000
שוק הכבשים- מסלול סובב חומות (בצמוד לבית הקברות המוסלמי מצפון ממזרח לעיר העתיקה)	7,000,000
תאורת מונומנטים (מונומנטים שונים בסביבת העיר העתיקה)	1,600,000
סה"כ	49,600,000

ג. שאר ירושלים – 3.6% בלבד.

לכל שאר ירושלים, במוזיאונים, בשוק מחנה יהודה, בגן החיות וכו' הוקצו רק 3.64% (15,000,000 ₪). זוהי מדיניות שמנסה להטות את המאסות של התיירים ממערב ירושלים לאזורים הפלסטינים לאתרים שנמצאים באחריות או שליטת המתנחלים בסביבת העיר העתיקה, ומזניחה את ירושלים המערבית.

שם פרויקט	סכום שאושר (₪)
אמפיתאטרון בגבעת התחמושת	1,000,000
מחנה יהודה - גגות השוק	3,000,000
מרכז המגוון הביולוגי בית הפרפרים- גן החיות התנכ"י	1,500,000
קרית המוזיאונים	7,500,000
תקציב תב"ע	2,000,000
סה"כ	15,000,000

עמותת אלע"ד – עמותה שיש לה מדינה

עמותת אלע"ד היא אחת העמותות החזקות והעשירות ביותר בישראל, עם קשרים ותמיכה בכל מוסדות השלטון, כולל תקציבים והקצאת שטחים רבים שקיבלה ללא מכרז. בשנת 2021 עמד המחזור הכספי השנתי שלה על 107,420,000 ₪, ונכסיה, לפי הדו"ח הכספי

שלה, **עמדו על 490,641,000 ₪** (יש לציין שהעמותה נוהגת לרכוש נכסים באמצעות חברות זרות הרשומות במקלטי מס, כך שאין לדעת מהו היקף הכספים המלא העומד לרשותה). בנוסף על כספים אלה, העמותה נהנית מעשרות מיליוני שקלים של משלמי המסים, בהשקעות של הממשלה בפרוייקטים הקשורים לעמותה. ברוב המקרים, כספים אלה לא עוברים לחשבון העמותה אלא מדובר בתשלומים שהמדינה משלמת על פעילות הקשורה בעמותה.

עמותת אלע"ד **פועלת מאז סוף שנות השמונים** לשינוי המרחב במזרח ירושלים. העמותה ידועה בשיטותיה המתוחכמות להשגת נכסי פלסטינים במזרח ירושלים, במקרים רבים **תור** **ניצול חולשתם וקשייהם של הפלסטינים**. אך לצד ההתנחלות עצמה, אלע"ד מפעילה פרויקטים תיירותיים שנועדו להפוך את האזורים הפלסטינים של ירושלים לאזורים יהודיים, הן מבחינת הנוכחות במרחב והן מבחינת התודעה הציבורית. לאורך השנים הפקידו ממשלות ישראל בידי העמותה האידיאולוגית **את ניהול הנכסים מהחשובים** והרגישים ביותר באזור, הקצו לה שטחים רבים בתוך שכונות פלסטיניות, בדרכים מגוונות, **לעתים מפוקפקות, וללא מכרז**, וסייעו לה בדרכים שונות בקידום מטרותיה. אך מסתבר שבשנים האחרונות, במיוחד תחת השר ליו"ן, הממשלה החלה להזרים מאות מיליוני שקלים לפעילות התיירות ההתנחלותית של אלע"ד. חשוב לציין שעמותת אלע"ד נהנית ממימון ממשלתי של מיליוני שקלים נוספים לפרוייקטים שלה. למשל **דרך תוכנית שלם שיזמה** ממשלת ישראל בשנת 2017 ומטרתה לפתח אתרי תיירות באגן העיר העתיקה, תוך דגש על תולדות עם ישראל. התקציב המיועד לתוכנית זו הוא 350 מיליון ₪ והשטח שהתוכנית מפתחת כולל את העיר העתיקה ועיר דוד, הר הזיתים, אזור יער השלום וטיילת ארמון הנציב – אתרים בהם יש נוכחות בולטת של עמותת אלע"ד ומיזמיה. בפרסומים קודמים של התוכנית המדינה התחייבה למשל להשקיע כ-47 מיליון ש"ח בחפירות ארכאולוגיות באגן העיר העתיקה בשנים 2018-2019. כנגד התחייבות זו, עמותת אלע"ד התחייבה לגייס 43 מיליון ש"ח.

הקשר של השר ליו"ן עם עמותת אלע"ד

השר ליו"ן ביקר לא אחת באתרים שבניהול עמותת אלע"ד. עמותת אלע"ד התגאתה בפייסבוק **בתמונה של מנכ"ל העמותה, דוד בארי, עם השר ליו"ן** באחד הביקורים. עוד לפני שהתמנה לשר, **ארגן סיור** לאנשי ליכוד באתר "עיר דוד" בסילוואן שבניהול עמותת אלע"ד. סמוך לכניסתו לתפקיד שר התיירות יזם השר ליו"ן **תכנית שתחייב את כל התלמידים** בישראל לבקר בעשרה אתרים וביניהם "עיר דוד". כשר התיירות הוא נפגש לפחות ארבע פעמים עם מנכ"ל עמותת אלע"ד **דוד בארי** בשנים 2016 ו-2018 (כך לפי **יומן השר שפורסם** ע"י עמותת "הצלחה" באתר "מידע לעם"). הוא גם **השתתף בטקס חנוכה** של אתר קמפינג של עמותת אלע"ד, **בטקס חנוכה** מופע לילה של העמותה בסילוואן.

השר לזיון רואה בפעילות התיירות בסילוואן פעולה פוליטית ממדרגה ראשונה, שנועדה "להוכיח" את שליטת ישראל באזורים הללו בירושלים. בנובמבר 2015, בעיצומה של "אינתיפאדת הסכינים", ביקר באתר "עיר דוד" בסילוואן [ויצא בקריאה לציבור לבוא ולבקר](#): "דווקא בימים אלה, כשיש מי שמנסה להחליש את רוחנו, חשוב שנצביע ברגליים ונאמר בצורה ברורה: ארץ ישראל לעם ישראל וירושלים בלבה".
כאשר קיבל דוד בארי את פרס ישראל, פרסם השר לזיון [פוסט ברכה בפייסבוק](#): "אנו זקוקים לעוד אנשי עשייה בעלי תחושת שליחות עמוקה כשלו. ברכות דודל'ה, הרווחת את הפרס בזכות, וירושלים ומדינת ישראל הרוויחו אותך".

הפרוייקטים שאושרו ע"י משרד התיירות הקשורים לעמותת אלע"ד:

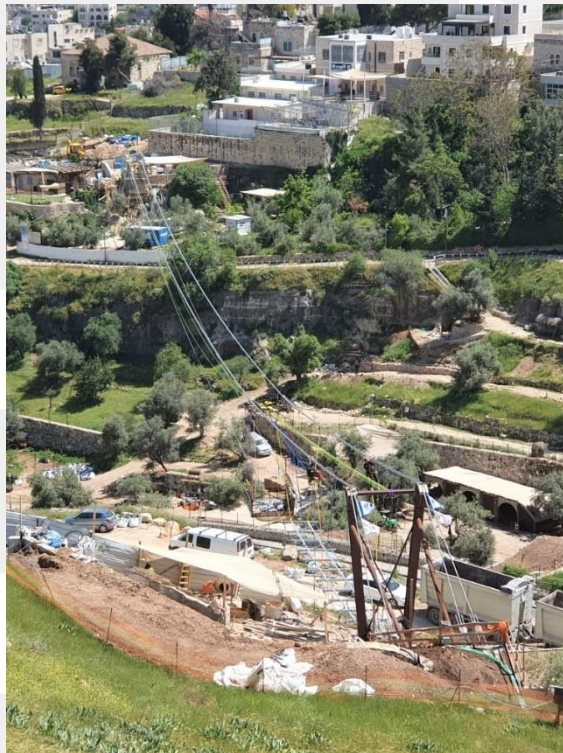
מתחם קדם - בשנת 2018, אישר משרד התיירות הקצאה של **54 מיליון שקל למתחם קדם** – מרכז מבקרים שיזמה עמותת אלע"ד שצפוי להיבנות בכניסה לשכונת סילוואן. מדובר במונומנט בומבסטי עשרות מטרים מחומת העיר העתיקה, בשטח של 15,000 מ"ר לפחות ובגובה 7 קומות (לשם השוואה, מרכז הקונגרסים בבנייני האומה הוא 12,000 מ"ר), שעורר התנגדות ציבורית חריפה ואושר בסופו של דבר [בעקבות התערבות פוליטית](#). המתחם צפוי

לכלול חנויות, משרדים לעמותה, אטרקציות תיירותיות ותחנת רכבל, ולמרות שמדובר במתחם בבעלות פרטית של העמותה, הממשלה מקצה עבורו עשרות מיליוני ש"ח. המתחם עוד לא נבנה ובשנים האחרונות נעשות בו חפירות ארכאולוגיות. את החפירות אמור לממן היזם, כלומר אלע"ד, אולם לאורך השנים, השתתפה ממשלת ישראל במימון החפירות.

הדמייה של מתחם קדם המתוכנן, באדיבות [עיר עמים](#).

גיא בן הינום - אחד המקומות שעוברים פיתוח משמעותי בשנים האחרונות הוא גיא בן הינום הנמצא בין שכונת סילואן ואבו תור, למרגלות הר ציון. השטח מוכרז כחלק מהגן הלאומי סובב חומות ירושלים. בעשור האחרון וביתר שאת משנת 2020, רשות הטבע והגנים, עריית

ירושלים ועמותת אלע"ד מפתחים מסלולי טיול ואטרקציות תיירותיות בעמק. בגדה הדרומית עמותת אלע"ד [הקימה בית קפה](#) שהגישה אליו היא משכונת אבו-תור הפלסטינית או בהליכה ארוכה יחסית בגיא. כדי לקצר את הגישה אליו ולחברו למרחב, החלה לאחרונה הרשות לפיתוח ירושלים לבנות גשר להולכי רגל, שיחבר בין הגדה הצפונית (למרגלות הר ציון) עם הגדה הדרומית של הגיא. [הגשר אושר בהליך המהיר והמקוצר של הוצאת היתר בניה](#), ולא ע"י אישור תכנית בניין עיר ללא הליך של פרסום להתנגדויות. **הגשר מתחבר ישר למתחם בית הקפה של עמותת אלע"ד והיא תהיה הנהנית המרכזית**

מבניית הגשר שעלותו [למעלה מ-10 מיליון ש"ח](#) מכספי משלמי המיסים, מתוכם מממן משרד התיירות 7.5 מיליון שקל. בנוסף, בשנת 2019 משרד התיירות אישר 4 מיליון שקלים נוספים לפיתוח תיירות בגיא. כל אתרי התיירות בגיא בן הינום [נמצאים באחריות אלע"ד ומופעלים על ידה](#).

בית שץ - בשנת 2018 אישר משרד התיירות 19 מיליון ש"ח לבית שץ, בפאתי ג'בל מוכבר בסמוך לטיילת ארמון הנציב. בית שץ, שהולך ונבנה בימים אלה, הוא [מרכז מבקרים בבעלות פרטית של עמותת אלע"ד](#), שהמדינה מממנת לה חלק נכבד מעלות בנייתו בעשרות מיליוני שקלים, מתוכם 19 מיליון ממשרד התיירות. בעבר [פרסמנו](#) שלפי ההערכות שניתנו לעיריית ירושלים, מתוך עלות של 43 מיליון שקל, 40 מיליון הם ממקורות ציבוריים (כ-93%) ורק 7% הם מעמותת אלע"ד. גם המבנה הזה אושר בהליך המהיר של היתר בניה ולא בתכנית בניין עיר.

בצמוד לבית שץ תוקם תחנת יציאה [לאומגה שיוזמת עמותת אלע"ד](#) מבית שץ עד למתחם בניהול אלע"ד ביער השלום. האומגה צפויה להיות אטרקציה תיירותית ומקור הכנסה משמעותי לעמותה.

[הדמיה של בית שץ – מרכז מבקרים של עמותת אלע"ד – מתוך מצגת של החברה הממשלתית לתיירות](#)

הרכבל לעיר העתיקה – פרויקט הרכבל הוא אחד הפרויקטים המרכזיים שקידם השר יריב לוין בתקופתו כשר התיירות. בין השנים 2016 – 2019 אישר משרד התיירות הקצאת 210.5 מיליון ש"ח לפרויקט. הרכבל עתיד לחבר את מערב ירושלים, ממתחם תחנת הרכבת הישנה לסילוואן שבמזרח ירושלים ולאפשר זרימה של תיירים ומבקרים ישירות לאזורים הפלסטיניים שבסביבת העיר העתיקה. תחנת הירידה העיקרית מתוכננת להיות בתוך מרכז המבקרים "[מתחם קדם](#)" של עמותת אלע"ד שייבנה, גם הוא במימון ציבורי ניכר, בכניסה לסילוואן.

פרוייקט הרכבל [עורר התנגדות רבה](#) בקרב ארגוני תכנון, אדריכלים, סביבה ומורשת שהגישו התנגדויות לתכנית בטענה שמדובר בפגיעה קשה במרקם המיוחד של העיר העתיקה והפיכתה למעין "דיסנילנד" וכי הוא יפגע באגן החזותי של העיר העתיקה ובאופייה ההסטורי של העיר. מעבר לכך, הוגשו גם התנגדויות של תושבים פלסטינים שהרכבל אמור לעבור מעל בתיהן ושדמויותיהן יופקעו לצורך בנייתו. בסופו של דבר התכנית אושרה ובג"צ שהוגש נגד אישור התכנית נדחה. בניית הרכבל עתידה לפגוע בעשרות משפחות פלסטיניות שהקרונות יעברו מעל ראשיהם במקרה הטוב, או בעקבות הפקעת שטחים שיוקצו לבנייתו.

21 אוגוסט 2016 - 27 אוגוסט 2016	
יום שני 22 אוגוסט	
00:00 - 00:00	אירוח בחופש
10:00 - 11:15	הצגת פרויקט הרכבל + דוידלה (לשכה) - ליון יריב
11:15 - 12:00	פגישה עם אריק זיו + חיים כחלון (לשכה) - ליון יריב
12:00 - 13:00	פ.ע. מנכ"ל (לשכה) - ליון יריב
13:30 - 12:30	ברית לבן של שרון וגיר מנדל (גן האירועים "קדמא" נווה אילן) - ליון יריב
13:00 - 12:30	יציאה

הקשר של הפרוייקט לעמותת אלע"ד הוא ברור. הרכבל מוביל למעשה הישר אל תוך מרכז המבקרים שבבעלותה, ונועד להזרים אלפי מבקרים לאתרים שבניהולה. יתר על כן, מסתבר שאנשי עמותת אלע"ד היו מעורבים בפרוייקט. כך למשל, לפי יומן הפגישות של השר ליון, ב-21/6/2016 התקיימה פגישה של השר ליון לצורך "הצגת פרויקט

הרכבל" שבה השתתף גם ראש עמותת אלע"ד, דוד בארי. לפי היומן גם ב-8/1/2018 התקיימה פגישת עבודה בנושא הרכבל שגם בה השתתף בארי.

מרכז דוידסון והמנהרה התת קרקעית – מרכז דוידסון הוא גן ארכיאולוגי מדרום לכותל המערבי ובו ממצאים מתקופות שונות. כחלק מחפירת מערכת מנהרות מתחת לבתי שכונת סילוואן שיזמה עמותת אלע"ד, נחפרה גם מנהרה שמחברת בין סילוואן אל תוך העיר העתיקה מתחת לחומות העיר. הגישה למנהרה היא דרך האתר "עיר דוד" שמנהלת עמותת אלע"ד בסילוואן, והיא יוצאת בתוך המתחם של מרכז דוידסון בסמוך ליסודות הכותל המערבי. בשנים האחרונות היו נסיונות להעביר את מרכז דוידסון לניהול עמותת אלע"ד, אך לאחר הליכים ארוכים בבתי משפט, [נכון להיום המרכז מנהל ע"י חברה ממשלתית](#). יחד עם זאת, לעמותת אלע"ד יש דריסת רגל במרכז דוידסון והפיתוח שלו מהווה חלק מהפיתוח שממנו נהנים המבקרים באתרים שאותם העמותה מנהלת.

מסלול בית שני – במשך שנים עוסקת עמותת אלע"ד בפיתוח מסלול תיירותי שיסדמה את עליית עולי הרגל לבית המקדש בתקופת בית שני. המסלול מתחיל בבריכת השילוח, ליד המסגד של סילוואן, עובר במנהרה לאורך סילוואן לכיוון הר הבית, עד סמוך לכותל במרכז דוידסון. פיתוח המסלול, המכונה גם "דרך עולי הרגל", כלל [מבצע הנדסי עצום](#) של חפירה ארכיאולוגית תת קרקעית, מטרים ספורים [מתחת לבתי התושבים](#) בסילוואן. בחפירה התת קרקעית נחשפו רחובות מהתקופה הרומית והביזנטית. שיטת החפירה זכתה בעבר [לביקורת רחבה](#) בקהילה הארכיאולוגית ו**מסמכים שחשף** ארגון עמק שווה גילו כי בכירים ברשות העתיקות התנערו מהחפירה וכינו אותה "ארכיאולוגיה גרועה". למרות זאת, ממשלת ישראל השקיעה עשרות מיליוני שקלים בחפירה ובפיתוח של הפרוייקט השאפתני של העמותה האידאולוגית מתוך תפיסה פוליטית לפיה: "כל מי שמבקר במנהרה] יודע בדיוק מי בעל הבית של העיר הזאת", [כפי שהגדיר זאת ניר ברקת](#), ראש עיריית ירושלים לשעבר. מאז החלה החפירה, [נפערו סדקים בבתים רבים](#), ארעו התמוטטויות ונפערו בורות באזור החפירה. כמה משפחות מסילוואן נאלצו לעזוב את ביתן [בגלל הנזקים שנגרמו לבית](#).

שער האשפות – משרד התיירות אישר השקעה של 20 מיליון ש"ח בפיתוח סביבת שער האשפות הסמוך לסילוואן. עבודות התשתית נועדו ליצור חיבור בין העיר העתיקה לבין האתרים שבניהול עמותת אלע"ד ולהתממשק לרכבל שעתיד להיבנות במתחם קדם של אלע"ד. במזרח ירושלים בכלל ובאגן העיר העתיקה בפרט מערכת התשתיות לקויה מאוד ומחייבת שדרוג ללא קשר לפרוייקטים המתוכננים. כדי לקדם את הפרוייקטים המאסיביים המתוכננים, כמו הרכבל מתחם קדם, והסדרת מערך ההסעות לכותל המערבי ועיר דוד, יש להתאים את תשתיות הביוב, מים, והתחבורה.

גם אחרי לווין – הזרמת הכספים לפרוייקטים של אלע"ד נמשכת

גם אחרי תקופת יריב לווין במשרד התיירות עמותת אלע"ד ממשיכה להנות מתקציבים לפיתוח תיירות. בשנת 2022 אישר משרד התיירות הקצאת 12.5 מיליון שקל לחפירת **בריכת השילוח**. בריכת השילוח היא אתר עתיקות שמהווה חלק מהאתר עיר דוד. הבריכה העתיקה נמצאת בשכונת סילוואן בצמוד לשכונת אל-בוסתן שבמזרח ירושלים. האתר עיר דוד לרבות הבריכה, מופעלים כאתר תיירות על ידי עמותת אלע"ד. החפירה נעשית ביוזמת עמותת אלע"ד. ביחס לעלות חפירות ארכאולוגיות, הקצאת סכום של 12.5 מיליון ש"ח מכספי משלם המיסים הם סכום עתק. חפירה ממוצעת עולה כמה מאות אלפי שקלים, ולרוב לפני חפירות בסדר גודל כזה, נהוג לבצע חפירת בדיקה מצומצמת ולבדוק האם יש צורך בהשקעה רחבה כל כך. גם יזמים בעלי כיסים עמוקים לא מוציאים 12.5 מיליון שקל על

חפירה ארכיאולוגית לפני שיש סימנים ברורים ששיש צורך לחפור את כל השטח. למרות זאת עמותת אלע"ד הצליחה לקבל מימון ממשלתי אסטרונומי לביצוע החפירה, אך לאחרונה [התפרסם בתקשורת](#) שלמרות ההשקעה העצומה, מתברר שבדיקה עתיקה לא נמצאה וכבר כמה חודשים שהחפירה לא מעלה אפילו חרס בידה.

לסיכום, עמותת אלע"ד נהנתה באופן ישיר או עקיף מכ-350 מיליון ש"ח בהשקעות ממשד התיירות בתקופת יריב לוין. גם אם יטענו שהפרוייקטים של הרכבל, של שער האשפות ושל מרכז דוידסון לא נחשבים פרוייקטים שמשרתים את עמותת אלע"ד באופן ישיר, הרי שעדיין, משרד התיירות תחת השר לוין אישר פרוייקטים הקשורים באופן ישיר לעמותת אלע"ד בסך עצום של 107.5 מיליון ₪.

II. התנחלות? קיבלת! - התנחלות תיירותית בגדה המערבית

ההשקעה בתיירות בהתנחלויות בגדה המערבית (לא כולל מזרח ירושלים) תחת השר לוין עמדה על יותר מ-77 מיליון ש"ח שהם כמעט 8.32% מתקציב התיירות. זאת למרות שהאוכלוסייה הישראלית בגדה היא פחות מ-5% מאוכלוסיית ישראל, ולתיירות בגדה המערבית יש פוטנציאל קטן בהרבה מאשר לתיירות לערים כמו טבריה ועכו או לאזורים כמו הגליל, הנגב ומישור החוף.

יתר על כן, בדיקה של הבקשות שהוגשו ולא אושרו מעלה כי בעוד שבשאר ישראל אושרו כ-20% מהסכומים שנתבקשו ע"י הרשויות המקומיות והגופים השונים, **בהתנחלויות עמד שיעור האישור על 70%**. הרשויות המקומיות בהתנחלויות הגישו בקשות לתמיכה בפרוייקטים תיירותיים בסך כולל של כ-110 מיליון ₪, מתוכם אושרו 77 מיליון ₪. לעומת זאת, לרשויות מקומיות ערביות בתוך ישראל אושרו פחות מ-13% מסכומי הבקשות, וכאמור סך כל האישור בישראל הלא מתנחלת עמד על 20% בלבד.

הפרוייקטים שאושרו בהתנחלויות כוללים הקמה של מרכזי מבקרים בעלות של מיליוני שקלים בהתנחלויות שונות כמו מרכז מבקרים "המרפסת של המדינה" בהתנחלות פדואל (כ-5.5 מיליון ₪), מרכז מבקרים "ארץ התהלים" על ח"י דוד המלך בהתנחלות סוסיא (כ-6 מיליון ₪), מרכז מבקרים בבית אל (1.6 מיליון ₪), בגוש עציון (1.4 מיליון ₪), בבקעת הירדן (1.4 מיליון ₪), באלון מורה (1.5 מיליון) [ובשילה](#) (2.4 מיליון ₪ ועוד 3.4 מיליון ₪ לדגם המשכן).

בנוסף אושרו פרוייקטים של שבילי אופניים, שבילים ותצפיות בסך של כ-8.2 מיליון ₪ באזור בנימין, אפרת, הר חברון והשומרון.

מגדל התצפית באתר תל שילה

רשימת הפרויקטים בהתנחלויות:

שנה	התנחלות	שם פרויקט	סכום שאושר
2016	גוש עציון	אתר מורשת מרכזי לגוש עציון- שלב ב'	1,454,253
2016	הר חברון	מכלול תיירות בסוסיא	1,953,000
2016	מגילות	שער לים המלח- פיתוח מרחב תיירותי בחבל מגילות	8,000,000
2016	מטה בנימין	הגשר התלוי בנחל שילה	1,680,000
2016	מטה בנימין	שביל אופניים מטה בנימין	1,300,000
2016	קרני שומרון	פיתוח שמורת הטבע נחל קנה והקמת תצפיות לנחל	355,699
2016	שומרון	המרפסת של המדינה-מופע לייזר תיירותי	3,800,000

2017	אפרת	שביל אופניים במועצה מקומית אפרת	700,000
2017	בית אל	מרכז מבקרים-אתר חלום יעקב	1,600,000
2017	ביתר עילית	פיתוח מערות מסתור מימי בר כוכבא, הכשרת האתר למבקרים, מיצג אור קולי	2,950,000
2017	הר חברון	שביל תיור וסיור ספר למדבר	3,230,000
2017	מטה בנימין	מרכז מבקרים שער העיר הקדומה בשילה -שלב א	2,400,000
2017	מטה בנימין	שביל אופנים סינגל מדבר יהודה נחל פרת	960,000
2017	ערבות הירדן	מוקד תיירות חקלאית בסמוך למו"פ חקלאי	1,400,000
2017	שומרון	בניית מרכז מבקרים ושיקום שבילי הר כביר	1,550,000
2018	אפרת	שלב א' פארק אמות המים לירושלים	3,829,000
2018	גוש עציון	תכנית שדרוג ופיתוח מרחב תיירות צפון מדבר יהודה - מבואה בגוש עציון	4,900,000
2018	מגילות	תקצוב בהתאם להחלטת ממשלה	6,000,000
2018	מטה בנימין	בית המחסנים ודגם המשכן בשילה הקדומה	3,440,000
2018	מטה בנימין	תכנית שדרוג ופיתוח מרחב תיירות צפון מדבר יהודה - מבואה מטה בנימין	5,600,000
2018	רשות הטבע והגנים	שדרוג סרט אורקולי בקומראן	2,250,000
2018	שומרון	המרפסת של המדינה	1,722,080

2019	גוש עציון	הרודיון - פיתוח בראייה מזרחה רט"ג	3,500,000
2019	גוש עציון	פיתוח האתר של האלון הבודד שלב ב - תוכן	945,000
2019	הר חברון	מרכז ארץ תהילים	5,862,400
2019	מגילות	צפון ים המלח - תקצוב בהתאם להחלטת ממשלה	6,000,000

בהתאם לחובה שנקבעה בחקיקה שיזמה ממשלת ישראל במסגרת מאבקה נגד ארגונים המבקרים את מדיניותה בשטחים הכבושים, ארגון שלום עכשיו מציין שבשנה זו הגיע עיקר מימונו ממדינות ידידות של ישראל בעולם. פרטיהן מופיעים באתר האינטרנט של רשם העמותות